

SXEDIO.90P

17.5.1939: Ο ΤΟΠΟΤΗΡΗΤΗΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΠΑΦΟΥ ΛΕΟΝΤΙΟΣ ΚΑΤΑΔΙΚΑΖΕΤΑΙ ΣΕ ΕΝΤΟΠΙΣΜΟ ΣΤΗΝ ΠΑΦΟ ΓΙΑ ΕΝΑ ΧΡΟΝΟ ΚΑΙ Ο ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΗΣ ΜΑΚΑΡΙΟΣ ΚΥΚΚΩΤΗΣ ΣΕ ΠΡΟΣΤΙΜΟ ΔΥΟ ΦΟΡΕΣ ΓΙΑΤΙ ΔΙΕΤΑΞΕ ΝΑ ΠΑΙΞΟΥΝ ΟΙ ΚΑΜΠΑΝΕΣ ΣΤΗ ΛΕΜΕΣΟ ΚΑΙ ΛΑΡΝΑΚΑ

Το Δικαστήριο που δίκασε τον Τοποτηρητή του Αρχιεπισκοπικού Θρόνου, Μητροπολίτη Πάφου Λεόντιο για διάφορες ομιλίες που είχε εκφωνήσει εναντίον του καθεστώτος του Σερ Ρίτςμοντ Πάλμερ, λίγο πριν αναχωρήσει για πάντα από την Κύπρο ο σκληρός βρετανός κυβερνήτης, εξέδωσε την απόφαση του το απόγευμα της τρίτης ημέρας της δίκης, δηλαδή στις **17 Μαΐου 1939**.

Η απόφαση του ήταν μια επανάληψη των προηγούμενων δύο καταδικών του την περίοδο της Παλμεροκρατίας: Εντοπισμός στην Πάφο για ένα χρόνο.

Η Αστυνομία δεν επέμενε όπως ο Μητροπολίτης υπογράψει και εγγύηση όπως στις προηγούμενες άλλες δυο καταδίκες του.

Είπε ο Δικαστής στη απόφαση του:

"Εξέτασα με μεγάλη προσοχή όλους τους μάρτυρες, οι οποίοι παρουσιάστηκαν και από τις δυο παρατάξεις και τις εισηγήσεις που έγιναν από μέρους του κ. Ασμουρ.

Άκουσα με μεγάλη προσοχή και ενδιαφέρον την ομιλία την οποία έκαμε σήμερα ο Μητροπολίτης και δεν μπορώ παρ'όλον ότι την άκουσα στην αγγλική μετάφραση, οπότε κάθε ομιλία δεν μπορεί να αποδοθεί πιστά, παρά να παραδεχθώ ότι η ομιλία αυτή είναι αποτέλεσμα μεγάλης μόρφωσης του Τοποτηρητή.

Δύο σημεία της ομιλίας αυτής μου έκαμαν εξαιρετική εντύπωση:

Το πρώτο είναι ότι ο Τοποτηρητής είναι δεινός ομιλητής, με δύναμη λόγου, ικανή να σαγηνεύει το ακροατήριο του και να κρατεί διαρκώς ζωνρό το ενδιαφέρο του, αλλά η δύναμη αυτή του λόγου μπορεί να προκαλέσει είτε καλό είτε κακό λόγω της

εξαιρετικής επιρροής την οποία εξασκεί στις μεγάλες μάζες. Και ακριβώς γι' αυτό, αυτός που κατέχει τα εξαιρετικά αυτά προσόντα πρέπει να είναι επιφυλακτικός στις ομιλίες του προς αποφυγή βλαβερών εντυπώσεων.

Το δεύτερο σημείο το οποίο μου έκαμε μεγάλη εντύπωση, είναι ότι είναι ενδεχόμενο ο Τοποτηρητής να παρασυρθεί από τη δύναμη του ιδίου του λόγου και της εξαιρετικής αυτού ευγλωττίας.

Στην παρούσα υπόθεση, δεν έχω να αποφασίσω εάν διπράχθηκε ή όχι αξιόποινη πράξη. Ο Νόμος αυτός είναι προληπτικός και αποβλέπει στο ενδεχόμενο να συμβεί και όχι στο εάν συνέβη διατάραξη της κοινής ησυχίας. Η άποψη δε αυτή διέφυγε ασφαλώς της υπεράσπισης. Το ενδεχόμενο της διατάραξης της κοινής ησυχίας είναι το αντικείμενο της σημερινής υπόθεσης και στο ενδεχόμενο αυτό πρέπει να αποβλέψουμε και να εξασφαλίσουμε όπως στο μέλλον ο Τοποτηρητής απόσχει από την τακτική αυτή.

Διότι ορθά ή λανθασμένα ακούστηκε ο ισχυρισμός ότι ο Τοποτηρητής ήταν δικαιολογημένος να συμπερφερθεί κατά τον τρόπο κατά τον οποίο συμπεριφέρθηκε. Είναι εξακριβωμένο ότι ή δεν περιορίστηκε κατά τα κηρύγματα του στο θέμα του με θρησκευτικό περιεχόμενο, αλλά χρησιμοποίησε λέξεις και φράσεις, οι οποίες αποδεικνύουν ότι η ομιλία του κατά το πλείστον ήταν πολιτικού περιεχομένου.

Στον τόπο αυτό δεν υπάρχει μια μόνη επίσημη γλώσσα. Συνεπώς λαμβανομένης υπόψη της γλώσσας, την οποία μιλούν οι κάτοικοι της Κύπρου, ελληνικήν ή τουρκικήν και της θρησκείας, τη οποίαν πιστεύουν είναι ανάγκη να καταβληθεί προσοχή για να μη επέρχεται σύγχυση γλώσσας και εθνικότητας. Σε πολλούς από τους λόγους του, ο Τοποτηρητής φαίνεται ότι δεν είναι απαλλαγμένος από τη σύγχυση αυτή, ούτε παραμένει καμμιά αμφιβολία γι' αυτό.

Από την αντεξέταση της υπεράσπισης και των μαρτύρων, τους οποίους αυτή προσήγαγε, είναι φανερό ότι ο Τοποτηρητής θα εμμένει στην τακτική αυτή.

Η διαφωνία του στην εκπαιδευτική πολιτική της

Κυβέρνησης την οποία επικαλέσθηκε στην ομιλία του δεν με πείθει ότι είναι επαρκής δικαιολογία για τις ομιλίες τις οποίες έκαμε. Ανεξάρτητα του εάν αυτή είναι ορθή ή λανθασμένη δεν επιθυμώ να αφήσω ελεύθερες τις ομιλίες οι οποίες είναι δυνατό να προξενήσουν κακό στο λαό.

Το δικαστήριο δήλωσε σε προηγούμενες περιστάσεις ότι εάν πράξεις του Τοποτηρητή γίνονταν σε άλλη χώρα, η τύχη του Μητροπολίτη θα ήταν εντελώς διαφορετική. Υιοθετώ όσα ο προκάτοχος μου δικαστής ανέφερε τότε. Από τον ίδιο δικαστή δόθηκαν τότε φιλικές συμβουλές και συστάσεις. Μπορώ να πω ότι ο Μητροπολίτης τις αγνόησε πεντελώς. Λαμβάνοντας υπόψη μου όλα τα περιστασιακά της υπόθεσης και γενικά τη συμπεριφορά του Μητροπολίτη και χωρίς να λάβω υπό σημείωση τις προηγούμενες καταδίκες πείθομαι ότι πρέπει να εκδώσω το ζητηθέν διάταγμα".

Στη συνέχεια ο κ. Πρόεδρος έδωσε τον λόγο στον κ. Ασμουρ για να εισηγηθεί το είδος του αιτουμένου διατάγματος.

ΑΣΜΟΥΡ: Ζητώ διάταγμα σύμφωνα προς τα άρθρα **14** και **15** του Νόμου **30** του **1935** για πρόληψη εγκλημάτων. Δεν ζητώ να διαταχθεί ο Σεβασμιώτατος Τοποτηρητής να δώσει οποιανδήποτε εγγύηση".

Ετσι ο Πρόεδρος Γουίλκινσον εξέδωσε διάταγμα εντοπισμού του Μητροπολίτη Πάφου μέσα στα δημοτικά όρια της Πάφου για περίοδο **12** μηνών, κατά δε την περίοδο αυτή θα τελούσε υπό αστυνομική επιτήρηση.

Μετά την έκδοση της απόφασης τα πλήθη συγκεντρώθηκαν έξω από την Μητρόπολη και επευφημούσαν τον Μητροπολίτη, ο οποίος ετοιμαζόταν να αναχωρήσει για την Πάφο.

Ο διοικητής Πάφου όμως εξέδωσε διαταγή με την οποία απαγορεύονταν οι συγκεντρώσεις στα δημοτικά όρια της πόλης.

Ακόμα και οι Τούρκοι κάτοικοι του χωριού Παραμάλι φώναζαν μαζί με τους Έλληνες στα Τούρκικα " Γγιασιασίν" (ζήτω) υπέρ του Μητροπολίτη.

ΠΡΟΣΤΙΜΑ ΣΤΟΝ ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΗ ΜΑΚΑΡΙΟ: Ομως υπήρχε και συνέχεια. Και άλλοι ιεράρχες και λαϊκοί πλήρωσαν για τις υποδοχές που έκαναν στο Λεόντιο κατά τη μετάβαση του στη Λευκωσία και ιδιαίτερα γιατί έπαιζαν τις καμπάνες των εκκλησιών κατά παράβαση των σχετικών κανονισμών.

Στις **25** Απριλίου **1929** οι Γεώργιος Χατζηαναστάση, Χριστάκης Π. Φοινικαρίδης, Γιάγκος Νικολάου και Μιχ. Χριστοδούλου προσήχθησαν ενώπιον του επαρχιακού διακστηρίου Λευκωσίας, γιατί έπαιξαν τις καμπάνες των εκκλησιών της Λευκωσίας, όταν εισερχόταν στην πόλη ο Λεόντιος.

Σε δίκη προσήχθη και ο Εξαρχος της Αρχιεπισκοπής Ιερώνυμος Χριστοδούλου που είχε δώσει την εντολή να παίξουν οι καμπάνες.

Όλοι παρεδέχθησαν ενοχή και ο Εξαρχος καταδικάστηκε σε πρόστιμο πέντε λιρών ή σε φυλάκιση ενός μηνός. Οι άλλοι καταδικάστηκαν σε μια λίρα πρόστιμο.

Στις **27** προσήχθη στο Δικαστήριο Λεμεσού και ο αναναπληρωτής του Θρόνου Κιτίου Αρχιμανδρίτης Μακάριος Μαχαριιώτης και οι νεωκόροι του ιερού Ναού Αγίας Νάπας, Κύρος Γαβριήλ και Χριστάκης Κύρου, ότι έπαιξαν τις καμπάνες της Εκκλησίας στις **21** Απριλίου ενώ εισερχόταν και πάλι στην πόλη ο Λεόντιος καθ' οδόν προς τη Λευκωσία.

Ο συνήγορος των κατηγορουμένων Κρίτων Τρναρίτης είπε:

" Όταν ο καθολικός Επίσκοπος επεσκέφθη την Κύπρον, εκτύπησαν οι κώδωνες ωσαύτως δε εκτύπησαν κώδωνες όταν η Α.Ε. ο Κυβερνήτης είχε επισκεφθή πρό τινος την Μονήν Κύκκου και όταν ο Άγγλος βουλευτής κ. Άλαν Γκρέαμ επεσκέφθη τον Λιθροδόνα, χωρίς διά τούτο να τιμωρηθούν οι κώδωνοκρούσται. Οι κώδωνες έκρουσαν εξ εθίμου προς υποδοχήν του Μητροπολίτου Πάφου κ. Λεοντίου και ο πρώτος κατηγορούμενος, ο Αρχιμανδρίτης της Μητροπόλεως Κιτίου εδικαιούτο δυνάμει του Κανονικού Δικαίου, να διατάξη την κρούσιν των κωδώνων".

Το Δικαστήριο όμως βρήκε ενόχους τους κατηγορουμένους και ο Μακάριος (Μετέπειτα Αρχιεπίσκοπος Μακάριος Γ') καταδικάστηκε σε πρόστιμο δύο λιρών, ενώ δεσμεύτηκαν με εγγύηση δέκα λιρών για ένα χρόνο οι άλλοι δύο κατηγορούμενοι.

Στις 4 Μαΐου ο Αρχιμανδρίτης Κιτίου Μακάριος Μαχαιριώτης κατηγορήθηκε και πάλι ότι είχε διατάξει να παίξουν οι καμπάνες των εκκλησιών Λάρνακας στις 22 Απριλίου, όταν είχε μεταβεί στην πόλη και πάλι ο Λεόντιος.

Μαζί του είχε κατηγορηθεί και ο νεωκόρος Νικόλας Καρούζης. Ο Αρχιμανδρίτης καταδικάστηκε σε πέντε λίρες πρόστιμο αυτή τη φορά και ο νεωκόρος σε πρόστιμο 21 σελινίων, δηλαδή μιας λίρας και ενός σελινίου.